

X ZJAZD DELEGATÓW ZWIĄZKU TATARÓW RP

KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POŚWIĘCONY TATAROM W POLSCE I NA ŚWIECIE

PRZEGLĄD TATARSKI

WROCŁAW * NR 2 (70) ROK 1447/2026 (XVIII) * ISSN 2080-0541

Pismo wydawane dzięki dotacji
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

SZANOWNI PAŃSTWO,

Czas biegnie nieubłagane, czy tego chcemy, czy też nie. Prawie pół roku już za nami, pora więc na drugi numer „PT”. W bieżącym wydaniu, jak zawsze zresztą, znajdziemy teksty ciekawe i ważne. Przeczytamy m.in. o wizycie tureckiego dziennikarza Mustafy Nadira Nadiego, którego tuż przed wybuchem II wojny światowej podejmował herbatą ówczesny wiceprezes Sądu Okręgowego w Gdyni Leon Najman Mirza Kryczyński. Zajmiemy się również banknotami i znaczkami pocztowymi niepodległego Krymu wydawanymi przez rząd gen. Macieja Sulkiewicza. Przybliżymy motywy tatarskie w poematach bliskiego nam Juliusza Słowackiego, ale też trochę odleglejszego pisarza Georgija Iwanowicza Gurdżijewa. Zapraszamy ponadto do lektury wywiadu z azerbejdżańskim pisarzem Mejhoszem Abdullahem, którego utwory publikowaliśmy już na łamach „Przeglądu Tatarskiego” i „Rocznika Tatarów Polskich”. To oczywiście nie wszystko, bo przecież nie mogło zabraknąć relacji z ostatnich wydarzeń z życia wspólnoty. A na naszym podwórku mała stabilizacja: 11 kwietnia odbył się X Zjazd Delegatów Związku Tatarów RP. Podczas obrad udzielono absolutorium ustępującym władzom oraz wyłoniono nowy zarząd. Na czwartą kadencję Prezesem Rady Centralnej został wybrany Jan Adamowicz. Skład zarządu uzupełniły doświadczone działaczki i działacze: Róża Chazbijewicz, Dżenetta Adamowicz, Janusz Asanowicz. Warto jednak podkreślić i pochwalić fakt otwarcia się na młode pokolenie. Do zarządu wszedł bowiem Jakub D. Miśkiewicz z Oddziału Bohonickiego. Gratulujemy i trzymamy kciuki! Podczas Zjazdu podpisano również umowę o współpracy ze Związkiem Wspólnot Tatarów Litewskich (Lietuvos totorių bendruomenių sąjunga), który reprezentowali Motiejus Jakubauskas i Adas Jakubauskas. Polecamy przejrzeć galerię zdjęć na stronie okładowej numeru. Jest dobrze, a będzie jeszcze lepiej! Otóż wkrótce, decyzją ministra Andrzeja Szeptyckiego, powstanie Centrum Badań nad Mniejszościami Narodowymi i Etnicznymi na Uniwersytecie w Białymstoku. Jego dyrektorem został znany nam doskonale Artur Konopacki. Pojawiła się więc szansa na intensyfikację i finansowanie działań związanych z popularyzacją wiedzy o mniejszościach. Miejmy nadzieję, że nasza społeczność będzie potrafiła ją wykorzystać. Przecież stara mądrość ludowa mówi, że zgoda buduje, a niezgoda rujnuje... Starania zaczynamy od siebie, dlatego czasopisma wydawane przez NKM MZR są otwarte na tych wszystkich, którym bliskie są sprawy tatarskie. Na naszych łamach nigdy nie patrzyliśmy na poglądy polityczne, pochodzenie, wyznanie czy przynależność organizacyjną. Czytelników mamy wielu. W związku z tym, chcielibyśmy się dowiedzieć nieco bliżej, kto kim jest, a przede wszystkim zapytać o to, jakie są oczekiwania wobec naszych czasopism, co kontynuować, a co zmienić? Jesteśmy przecież razem już kilkanaście lat. To wystarczająco długi okres, aby zastanowić się, nad tym, co dalej. W środku numeru zamieszczamy coś, czego jeszcze w prasie tatarskiej nie było – kwestionariusz ankiety. Można go wypełnić odręcznie i przesłać za pośrednictwem tradycyjnej poczty na adres Katedry Socjologii Uniwersytetu Warmińsko Mazurskiego w Olsztynie; można go też łatwo i szybko odnaleźć w internecie poprzez link lub skanując smartfonem kod QR, a następnie wysłać drogą cyfrową. Zapewniamy anonimowość, zatem prosimy nie podpisywać kwestionariusza. Na wypełnione ankiety czekamy do końca sierpnia br. Dane zbieramy tylko na potrzeby badań, które realizuje i finansuje niezależny podmiot – UWM w Olsztynie. Ich wyniki zaprezentujemy na naszych łamach. Jesteśmy niezmiernie ciekawi czytelniczych opinii. Dyskusja i polemiki mogą nas tylko twórczo ubogacić. Zachęcamy do wzięcia udziału w tym pionierskim badaniu. Już dziś dziękujemy za zaangażowanie i poświęcenie kilku chwil refleksji nad naszymi czasopismami, na rzecz naszej wspólnej sprawy.

Z serdecznymi pozdrowieniami, Michał Łyszczarz

W NUMERZE:

Nasze projekty	1
Tatarzy na „Wystawie w Sądzie”	2
Rocznica wyzwolenia Stalagu 344	2
Upamiętnienie tragedii Chodżały	3
Refleksje po podziale dotacji 2026	4
Sejmowa komisja we Wrocławiu	5
Współpraca z Międzynarodowym Instytutem Myśli Islamskiej	5
W intencji ofiar katastrofy	6
Z teki Archiwisty	7
Ważny rok 1956 rok	8
Dlaczego nie ma Tatarów w Gorzowie?	9
Trzy teorie pochodzenia Tatarów – rys historyczny	12
W walce o niepodległy Krym	14
Krymskie banknoty	15
Poglądy religijne starożytnych Inguszy	17
Motywy tatarskie w literaturze polskiej. Poematy Juliusza Słowackiego (1)	19
Pisanie oznacza życie	22
Szóste piętro	26
Tatarski wątek u Gurdżijewa	28
Towarzyszu mój...	32

Przegląd Tatarski, kwartalnik społeczno-kulturalny poświęcony Tatarom w Polsce i na świecie

ISSN 2080-0541

nakład 500 egz.

Wydawca: Najwyższe Kolegium Muzułmańskie Muzułmańskiego Związku Religijnego w RP
ul. Piastowska 13 F, 15-207 Białystok, tel. +48 605 612 137, mzm@mzm.pl, www.mzm.pl

Redaktor naczelny: Musa Çaxarxan Czachorowski, tel.+48 604 136 386, caxarxan@gmail.com

Rada Redakcyjna: Lila Asanowicz, Selim Chazbijewicz (przewodniczący Rady Redakcyjnej), Daniel Czachorowski, Michał Łyszczarz, Aleksander Miśkiewicz, Tomasz Miśkiewicz, Krzysztof Edem Mucharski (zdjęcia), Barbara Pawlic-Miśkiewicz (korekta), Dżemila Smajkiewicz-Murman, Halina Szahidewicz

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych. Zastrzega też sobie prawo redagowania i skracania tekstów, zmiany tytułów oraz obróbki zdjęć.

Redakcja nie zawsze zgadza się z poglądami Autorów tekstów.

Skład i druk: Agencja Wydawnicza ARGI s.c., ul. Wodzisławska 16, 52-017 Wrocław, www.argi.pl

Pismo wydawane dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Publikacja wyraża jedynie poglądy Autora/-ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

